

ALİMİN QÜDRƏTİNİ ONUN ELMİ SANBALI MÜƏYYƏN EDİR

*Nəriman Paşayevin coğrafiya elminə verdiyi
təhfələr xüsusi alqışa layiqdir*

İnsan, hələ kiçik yaşlarından gələcək fəaliyyəti ilə bağlı nələrisə bəlli edir. Valideynlər belə halda çox ehtiyatlı olmalıdırlar; çünki ya diqqətsizlikdən, ya da digər səbəblərdən gələcəyin parlaq bir işığın sözlərini söndürmüş olurlar. Gəlin, etiraf edək ki, bu kimi hallara ən çox ucqar kəndlərdə rast gəlinir. Söz yox, Allahdan fitri istedad verilən insanların böyük faizi oksər hallarda bütün çətinliklərdən keçir, müəyyən olunmuş mərtəbəyə qalxırlar. Lakin bəziləri də var ki, bu və ya başqa səbəblərdən istedadlarını görə bilmir, həyatlarını məhv edirlər. Burada məsuliyyət təkcə valideynlərin üzərinə yox, həm də cəmiyyətin üzünə düşür.

Nə xoş ki, Gədəbəyimizin Hacılar kəndində doğulmuş Nəriman Əziz oğlu Paşayev ilk vaxtlardan istedadını müəyyən edə bilmiş, Allahın verdiyi talantı görməkdə çətinliklərə məruz qalmamışdır. Bunun nəticəsidir ki, o, artıq Respublikamızın tanınmış, sevilən alimlərindən, görkəmli ziyatlılarından.

Əlbəttə, Nəriman Paşayevin həyatı və fəaliyyəti barədə geniş təqdimata ehtiyac yoxdur. Biz sadəcə, qısa ekskurs etmək onu yeni nəslə tədim etmək istəyirik.

Qısa tanışlıq:

Nəriman Əziz oğlu Paşayev 27.05.1960-cı ildə Gədəbəy rayonunun Hacılar kəndində anadan olmuşdur. 1977-ci ildə Gədəbəy rayon Hacılar kənd orta məktəbini bitirmişdir. 1977-1978-ci illərdə Bakı Alüminium Prokat zavodunda (BAPZ) fəhlə işləmiş və 1978-1980-ci illərdə həqiqi hərbi xidmətdə olmuşdur. Ordudan tərxis olunduqdan sonra 1981-1982-ci illərdə yenidən BAPZ-da fəhlə kimi əmək fəaliyyətinə başlamışdır. 1982-ci ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin Geologiya-Coğrafiya fakültəsinə daxil olmuş və 1987-ci ildə həmin fakültənin coğrafiya üzrə "İqtisadi və sosial coğrafiya" ixtisasını bitirmişdir. 1987-ci ildə universitetin rəhbərliyi onu gənc müəssisə kimi təyinatla Azərbaycan MEA-nın Coğrafiya İnstitutuna işə göndərmişdir. 1987-ci ildən AMEA-nın Coğrafiya İnstitutunda kiçik elmi işçi, böyük elmi işçi vəzifələrində çalışmış, 1999-cu ildə institutun iqtisadi coğrafiya şöbəsinin müdiri olmuşdur. Elmi fəaliyyəti iqtisadi coğrafiya təbii ehtiyatların qiymətləndirilməsi, təbii-dağıdıcı hadisələrin istehsal - ərazi təşkilinə təsiri, sosial infrastrukturun ərazi təşkili sahələrində problemlərinin həlli ilə bağlıdır. 1995-ci ildə «Azərbaycanın Böyük Qafqaz ərazisində təbii-dağıdıcı hadisələrin təsərrüfata təsirinin iqtisadi-coğrafi problemləri» mövzusunda namizədlik dissertasiyası müdafiə etmişdir. Böyük Qafqaz ərazisində sel, sürüşmə və doluvurma hadisələrinin ilk dəfə olaraq sənaye, kənd təsərrüfatı və sosial infrastruktur sahələrinə təsir dairəsini öyrənməklə onlara dəyən ziyanın iqtisadi həcmi müəyyənləşdirmiş, yaşayış məntəqələrinin və əhalinin təbii fəlakətlər zamanı ziyançəkən dərəcəsindən asılı olaraq rayonlaşdırma aparmışdır. 2007-ci ildə «İqtisadi-sosial və siyasi coğrafiya» ixtisası üzrə dosent elmi adını almışdır. 2017-ci ildə «Azərbaycan Respublikasında təbii fəlakətlərin təsərrüfata təsirinin iqtisadi-coğrafi problemləri» mövzusunda doktorluq dissertasiyasını müdafiə etmiş və 2018-ci ildə Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyası tərəfindən İqtisadi coğrafiya ixtisasında coğrafiya üzrə elmlər doktoru alimlik dərəcəsi almışdır.

Ailəlidir, iki övladı var.

Nəriman Paşayev həm də Azərbaycan Respublikası Jurnalistlər Birliyinin üzvüdür.

Nəriman Paşayev bütün heyatını akademik

İ.Ə.Əliyev adına Coğrafiya İnstitutuna bağlamaqla, 1987-ci ildən hazırda «Azərbaycanın iqtisadi və siyasi coğrafiyası» adlanan şöbədə aparılan elmi hesabatlarda əvvəllər köməkçi, 1990-cı ildən isə müstəqil icraçı kimi iştirak etmiş, iqtisadi-sosial və siyasi coğrafiya elminin ayrı-ayrı sahələri üzrə nəzəri problemlərinin araşdırılması ilə də məşğul olmuş, şöbə müdiri vəzifəsinə yüksəlməklə elmi və pedaqoji sahədə böyük təcrübə qazanmışdır. O, respublikada siyasi və iqtisadi coğrafiya sahəsində tələb olunan kadrların hazırlanmasında doktorant və dissertantların hazırlanmasında da yaxından iştirak edir.

Təbii ki, bizim Nəriman Paşayevin elmi fəaliyyəti dövründə və hazırda əldə etdiyi nailiyyətləri sadalamaq fikrimiz yoxdur. Sadəcə, fəaliyyəti ilə bağlı bəzi detalları demək istədik. Əsas odur ki, hörmətli alimimizin rəhbərliyi altında indiyə qədər 2 namizədlik və 15 magistr dissertasiyası müdafiə olunmuş və o, 4 nöfər doktorantın elmi rəhbəri, həmçinin 4 dissertasiya

işinin opponenti, 10 kitabın, onlarla dissertasiya və magistr işinin rəyçisi olmuşdur.

Bu, onu göstərir ki, Nəriman Paşayev təkcə öz elmi işi və fəaliyyəti ilə deyil, həm də gənc nəslin elmi sahədə yetişməsinə, uğur qazanmasına, elmi tədqiqlərə yiyələnməsinə müstəsna xidmətləri olmuşdur və hazırda da var.

Nəriman Paşayev Coğrafiya İnstitutunda uzunmüddətli məhsuldar elmi və elmi-ictimai fəaliyyətinə görə Fəxri Fərmanla təltif edilib, bir sıra beynəlxalq elmi və elmi-praktik konfranslarda müvəffəqiyyətlə çıxış edib, nailiyyətləri imza atmışdır.

Nəriman Paşayevin 120 elmi məqaləsi, o cümlədən 6 monoqrafiyası, 5 ali məktəblər üçün dərslisi, 20 proqramı (həmmüəlliflə daxil olmaqla) və 40-a qədər elmi publisistik əsəri çap olunmuşdur. Bu əsərlərdə coğrafiya elminin hələ bəlli olmayan praktik göstəriciləri barədə tutarlı və sanballı metodik tövsiyələr, bu elmin daha geniş müstəvidə təqdir olunması üçün müvafiq istiqamətlər müəyyən edilmişdir. Bu da gənc nəsillərin bəlli istiqamətlər üzrə elmi araşdırmalar aparmaları üçün mühüm və əhəmiyyətli dərcədə, həlledici amil sayıla bilər.

Məhz Nəriman müəllimin və onun alim yoldaşlarının apardığı elmi-praktik araşdırmalar nəticəsində bəlli olmuşdur ki, Azərbaycan ərazisinin 30 faizi yüksək seysmik riskli (8-9 ballıq) sahələrdə yerləşir. O, qeyd etmişdir ki, Azərbaycan tektonik proseslərin intensiv getdiyi Alp-Himalay cavandağoməlgəlmə qurşağında yerləşdiyindən burada zəlzələnin təkrarlanması xarakterik hal sayılır...

Nəriman Paşayevin elmi araşdırmaları təkcə yerli coğrafi quruluşunu deyil, həm də tektonik proseslər zamanı necə müdafiə olunmağı, risklərdən necə yayınmağı xarakterizə edir. Gənc nəsillərin elmi adamları onun elmi potensialından maksimum dərəcədə yararlanıb, öz elmi fəaliyyətlərini dürüst imkanlar üzərində qurmağa müvəffəq olurlar.

Əlbəttə, biz Nəriman Paşayev kimi bir alimin elmi fəaliyyətini, praktik təcrübə və bacarığını, Coğrafiya elminin inkişafındakı müstəsna xidmətlərini, ümumiyyətlə, elmi sahədəki məhsuldarlığını xüsusilə təqdir edir, yüksək qiymətləndiririk.

Və ən əsası da, Allahdan Nəriman müəllimə can sağlığı dileyir, gələcək elmi fəaliyyətində uğurlar dileyirik.

Əlbəttə, Nəriman Paşayevin elmi fəaliyyətini tədqiq etmək üçün böyük bir zamana ehtiyac var. Onun bu vaxta qədər nail olduğu elmi yeniliklər, bu istiqamət üzrə müəyyən olunmuş istiqamətlər və s. coğrafiya elminin əsası və fundamental inkişafı üçün başlıca zəmin yaradır. Belə bir alim sözün əsl mənasında elm üçün sinmaz bir dayaqdır.

Nə xoşbəxtlik ki, Qalib Azərbaycanımızın Nəriman Paşayev kimi qüdrətli bir alimi var!!!

**Hüseyn İsaoglu
(Məmmədov),
Azərbaycan
Yazıçılar
Birliyinin üzvü**